

4
СТОР.
Вступна кампанія-2019:
станьте бакалавром і магістром!

5
СТОР.
Зібралися... вісім...
Зі змагань у мистецтві переконання

8
СТОР.
Ромашки, журавлі, мурашки!
Про братів і сестер наших...

Із ними не страшно, або Симпатична самооборона УжНУ

Замість підборів – військова форма, вишукані зачіски чемно поступилися місцем спеціальним кашкетам, і в руках не квіти, а... зброя! Справді, остання і є тим лакмусовим папірцем, що визначає реакцію середовища, тільки в зовсім іншому вимірі: перетворює ніжність, певну жіночу слабкість, яка часто воліє сховатися за мужніми плечима, на впевненість та силу. Це підтверджують, зокрема, чарівні ужнівці (чи то ужнівки :)), котрі рекламували рідну кафедру військової підготовки під час одного з профорієнтаційних заходів.

Інтерактивний тир, БМП, міномети... Таке воно, «симпатичне» життя, для прекрасної частини людства, котра вирішила пов'язати долю із захистом –

себе та країни. Власне динаміку буднів на КВП можна було побачити й у головному корпусі альма-матер: завдяки роликам, які транслювали на телеекранах у фойє. А безпосередньо відчуті, чим живуть військовики, удалося на виставці, де запропонували, зокрема, зразки зброї, які студенти вивчають упродовж двох років. Радо з очочими ділився інформацією Ігор Єськін, заступник завідувача підрозділу. Допомогали наставникові кращі здобувачі фаху. Вони й розповіли про своє навчання.

Якщо в більшості студентів п'ятниця є часом «валіз», оповитим думками про дорогу додому, то для представників КВП це – продуктивний, повноцінний день для здобуття нових знань та вмій.

Ось Юліанна Самофалова – на 4 курсі факультету іноземної філології та на 2-ому кафедрі військової підготовки. «Мені подобається скорочений термін навчання. Із дитинства хотіла служити в Збройних Силах України. Тому, власне, вступила до Ужгородського національного університету на військову кафедру. Утім, іще колись більшість знайомих мене не підтримували, мовляв, це не жіноча справа. Я ж «захищалася» потужним аргументом: кожен повинен уміти захищати себе та інших. Власним прикладом прагну довести, що не тільки хлопці можуть досягати успіхів у військовій справі, а й дівчата. Головне – бути вимогливою до себе та цілеспрямовано йти до мети», – розповіла дів-

чина (на фото – праворуч). Її ж колега, першокурсниця КВП та другокурсниця факультету інформаційних технологій, Тетяна Мельниченко (див. ліворуч) поділилася своєю історією: «Мрію працювати у сфері військової психології. Нині, коли в країні триває війна, із шаленою швидкістю розповсюджується агресія, психологи неабияк потрібні бійцям. І взагалі зараз не вистачає відповідних фахівців і в казармах, і на передовій».

...Вони знають, чого прагнуть у житті, і готові в будь-який час братися за зброю. Що ж, із такою симпатичною ужнівською самообороною точно не страшно: ні за себе, ні за країну...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Узяти не лише кількістю, а і якістю

Із таким девізом шестеро студентів-географів представили УжНУ в II етапі Всеукраїнської олімпіади, яка відбулася на базі географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. За перемогу змагалися понад 70 здобувачів фаху з 27 закладів вищої освіти.

Перший тур передбачав теоретичні й тестові завдання з різних географічних дисциплін, що виявилось для студентів нелегким. Другий етап містив практичні питання.

До складу журі ввійшли представники одинадцяти вишів: Києва, Тернополя, Харкова, Львова, Чернівців, Одеси, Вінниці, Луцька, Херсона, Полтави, Ужгорода.

УжНУ представляли студенти Степан Боцко (здобув третє місце), Лідія Бордаш і Юлія Шкріба, котрі розділили четверте, Іван Сухан (посів п'яту сходинку). Андрій Полянський та Валерія Атаманюк отримали сертифікати про участь. Таким чином, географи продемонстрували один із найкращих результатів в Україні.

Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування пишається здобутками молоді, а професор підрозділу, член журі олімпіади Степан Поп упевнено зауважує: «Наші географи ніколи не пають задніх».

Тетяна ГОЛЯК,
студентка
відділення журналістики.

Одним абзацом

■ **Форум.** Доцентка кафедри полікультурної освіти та перекладу Наталія Попович долучилася до XII Міжнародної конференції «Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика» у Києві. Виступила з доповіддю про відтворення авторської концептосфери засобами мови перекладу (на прикладі перекладу концепту «собор» в однойменному романі О. Гончара).

■ **Зустріч.** Трьохкурсники спеціальності «Психологія» поспілкувалися із суддею Ужгородського міськрайонного суду Оксаною Світлик, аби закріпити знання з дисципліни «Юридична психологія». Фахівець інформувала, зокрема, про роль психологічних знань у юридичній діяльності, психологічні особливості судових суперечок, допитів, винесення вироку.

■ **Вручення.** Наталія Венжинович, доцентка кафедри української мови, заступниця декана філфаку УжНУ, стала доктором філологічних наук (захистила дисертацію «Фраземіка української літературної мови: когнітивний та лінгвокультурологічний аспекти»). Відповідний диплом їй вручив ректор В.Смоланка на засіданні вченої ради. Вітаємо!

■ **Відзнака.** Другокурсниця спеціальності «Право» природничо-гуманітарного коледжу УжНУ Кароліна Голич перемогла в V Всеукраїнському фестивалі-конкурсі учнівської та студентської творчості імені Марії Фішер-Слиж, присвяченому Лесі Українці. Здобула відзнаку за найкращий аудіовізуальний твір, презентувавши буктрейлер до драми-феєрії «Лісової пісні» (керівник – Мар'яна Андрусь).

■ **День праці.** Згідно з розпорядженням Кабміну робочий день 30 квітня (вівторок) є вихідним і переноситься на суботу, 11 травня. Такі зміни забезпечують раціональне використання часу і сприятливі умови для відзначення Дня праці (1 травня).

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Ужнівці долучилися до... € 3 млн

Фізики УжНУ взяли участь у європейській програмі «Горизонт-2020», а ще в облаштуванні однієї з наймодерніших лабораторій, які є в Україні.

За інформацією «Європейської правди», Швеція, Італія, Нідерланди, Німеччина, Бельгія, Велика Британія та Чехія, разом зі вченими з УжНУ працюватимуть над науковим проектом.

Завдяки договору, що уклали між нашим вишем і CERIC-ERIC, фізики із Закарпаття тепер мають унікальну можливість бути одними з перших українських учених, колектив яких увійшов до «Горизонту-2020». До слова, на проект,

що виграв консорціум CERIC-ERIC, виділили 3 млн євро.

Нагадаємо: метою CERIC-ERIC (міжнародна науково-дослідницька установа) є розвідки, зокрема прикладні та фундаментальні, у галузях нанотехнологій, біоматеріалів і фізичного матеріалознавства.

Професор Василь Різак, завідувач кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки, зазначив, що тільки на відрядження й зарплати вчених УжНУ отримає близько 40 тисяч євро. А ще на завершальному етапі створення лабораторії. Торік до Ужгорода доставили вироблені в Америці

установки та інше обладнання, які нещодавно налаштували фахівці з Праги.

Важливо: учені з Ужгорода принаймні двічі на рік готують міжнародні наукові конференції, і все — завдяки проекту «Горизонт-2020». Відвідують також зі здобувачами фаху європейські установи.

Зауважимо, що такі центри фізичної науки, як Амстердам, Прага, Будапешт, Гамбург, Трієст, наразі доступні для студентів, котрі навчаються в альма-матер.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка
відділення журналістики.

Поздоровляємо ректора!

Цього місяця день народження відзначив очільник УжНУ, відомий нейрохірург, доктор медичних наук, професор В.Смоланка. Шановний Володимире Івановичу, бажаємо здоров'я, радощів, енергії, натхнення. Хай життя буде сповнене приємних моментів! Упевненого руху Вам до нових перемог, наснаги в роботі, і нехай завжди залишається час для відпочинку.

Колектив Ужгородського національного університету.

ВІТАННЯ

Відзнаки, звіти та голосування

Під час квітневого засідання вченої ради обговорили практичну підготовку студентів стоматологічного факультету альма-матер, упровадження інновацій у роботі наукової книгозбірні та ухвалили низку рішень.

Захід розпочали врученням відзнаки «Почесний доктор УжНУ» заслуженому діячеві науки і техніки України, докторові технічних наук Ігорю Половнікову, який активно співпрацює з хімічним факультетом.

Відтак із доповіддю виступив декан стоматологічного підрозділу Євген Костенко. Він

зазначив: факультет за 13 років існування став потужним центром, де готують фахівців, які надають весь спектр стоматологічних послуг.

Далі про реалізацію інноваційних видів сервісу розповіла директорка Наукової бібліотеки альма-матер Марія Медведь. Зокрема, «запрацювали» інтернет-послуги заміни втраченого документа, продовження терміну користування книжкою, надання бібліографічної довідки. Також онлайн можна замовити перевірку на плагіат, тематичний підбір літератури, редагування списків джерел.

Із повним переліком нових послуг варто ознайомитися на сайті www.lib.uzhnu.edu.ua.

Крім того, під час засідання розглянули атестаційні та конкурсні справи, затвердили положення про студентський науковий гурток і зміни до правил прийому до нашого університету. Традиційно уточнили теми нових дисертаційних досліджень і рекомендували до друку видання.

Чергове засідання головного колегіального органу вишу заплановане на 30 травня.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Міжнародний погляд на співпрацю вишів із місцевими громадами

Відбулося четверте засідання Міжнародного консорціуму вишів, заснованого з ініціативи УжНУ в 2015 році.

У нашому ЗВО представники України, Словаччини, Угорщини, Румунії, Чехії, Хорватії обговорювали можливості співробітництва університетів і місцевих громад.

У вітальному слові ректор альма-матер Володимир Смоланка зазначив: «Для нас важливе не тільки поглиблення співпраці, а й розвиток грантових програм, зокрема в рамках «Горизонту-2020».

Міський голова Ужгорода Богдан Андрій зауважив: «Міська рада та УжНУ є прикладом ефективної взаємодії: у 2017 році підписано меморандум про співробітництво, і вже маємо перші результати. Відбувається стажування студентів із можливістю подальшого працевлаштування, представники університету долучилися до

розробки Стратегії розвитку міста 2019-2030 рр. У рамках днів України в Словаччині ужнівці на запрошення міськради презентували досягнення».

Під час відкриття заходу виступили й консул Генерального консульства Словацької Республіки в Ужгороді Яна Дворецька, перший заступник генерального консула Угорщини в Ужгороді Ласло Куті, ректор Національної школи суддів України Микола Оніщук, член колегіуму ректора Карлового вишу в Празі Ян Благодислав Лашек, керівник Карпатського університету імені Августина Волошина Віктор Бедь.

Відтак перейшли до секційних засідань. Проректор Ужгородського університету Мирослава Лендьел і заступник ужгородського міського голови Олександр Білак презентували доповідь «Досвід співпраці УжНУ з органами місцевого самоврядування».

«Виші та місцеві громади завдяки автономії, яку мають, можуть бути центрами, що забезпечують розвиток і стабільність у регіоні. Наш ЗВО із часу свого заснування в 1945 році є найбільшою установою в місті. У нас три тисячі співробітників та понад 15 тисяч здобувачів фаху. Тому можемо сказати, що Ужгород — студентське місто, і це є основою співпраці з місцевим самоврядуванням», — зауважила М.Лендьел.

У доповіді, зокрема, ішлося про розвиток студентського простору Aura Academica, підвищення кваліфікації державних службовців.

О.Білак розкрив зміст програми «Молодь міста Ужгород», що передбачає конкурси молодіжних ініціатив, переможці яких зможуть отримати грантову підтримку влади.

Своєю чергою, представник міської ради Ниредьгази Золтан Сенеш повідомив про реаліза-

цію спільних громадських та освітніх проектів із трьома ЗВО. Доповідь ректора й проректора Кошицького технічного університету Станіслава Кметя та Владіміра Модрака стосувалася «екосистеми трансферу технологій у виші».

Говорили й про досвід Житомирського державного університету імені Івана Франка, Донецького національного університету ім. Василя Стуса, Університету ветеринарної медицини та фармації в Кошице.

У другій секції акцентували на транскордонному співробітництві. Із доповідями виступили ректори румунських університетів Думітру Чірленсан та Валентин Попа, проректор хорватського університету Славен З'яліч, проректор донецького вишу Тетяна Орехова. До обговорення долучилися координатор міжнародної співпраці (слов'янський напрям) Університету ім. Яна Євангеліста Пур-

кіне (Чеська Республіка) Радім Голечек, а від Клузького університету ім.Бабеш-Бояї (Румунія) — Міхаела Богдан.

Наступного дня іноземні делегації відвідали Ужгородську міську раду й центр надання адміністративних послуг, а також мали екскурсію містом та побували на «Сакура-фесті».

Загалом, у засіданні міжнародного консорціуму взяли участь понад півсотні осіб. Нині до нього входить 18 університетів із шести країн. Метою партнерів є організація наукових форумів, підготовка навчальних і наукових праць, розробка освітніх та освітньо-наукових програм. Серед пріоритетних напрямків також — академічна мобільність викладачів, докторантів, студентів, налагодження співпраці з органами влади, бізнесом, іншими зацікавленими сторонами.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

DESTIN наближує освіту журналістів до стандартів ЄС

Міжнародний проект за програмою Євросоюзу Еразмус+ KA2 DESTIN – «Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм» – реалізують і на кафедрі журналістики УжНУ.

Для вдосконалення відповідної освіти та розвитку медіаграмотності в суспільстві працюють 20 інституцій. Серед них – ГО «Громадське радіо», МОН України, Українська асоціація студентів, виші Києва, Сум, Рівного, Черкаса, Запоріжжя, Маріуполя, Львова, Чернівців, Ужгорода, а ще – установи Польщі, Австрії, Нідерландів, Швеції, Ірландії, Великої Британії. Координатором проекту є Університет Спа в Баті (Велика Британія). Саме в останньому відбулася конференція, до якої долучилися керівник та координаторка проекту від альма-матер – відповідно завідувач кафедри журналістики

Юрій Бідзіля й доцентка Галина Шаповалова.

Під час заходу обговорювали, зокрема, недотримання стандартів, зниження рівня мовної компетенції медійників, визначили етапи виконання проекту, презентували онлайн-курс із медіаграмотності.

Як зазначила Г.Шаповалова, у межах проекту створено чотири робочі групи. Перша (до неї входять декани, завідувачі кафедр) спрямувала роботу на вдосконалення навчальних планів і програм, моніторинг навчального процесу, опитування викладачів, студентів, працевлаштування щодо рівня викладання журналістики в наших вишах. Координатор групи – Інститут журналістики КНУ ім. Т.Шевченка, а представник від УжНУ – Ю.Бідзіля. До другої групи, яка пов'язана з онлайн-медіа, долучився старший викладач, головний редактор Медіацентру УжНУ

Василь Путрашак. Координатор – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Завдання третьої групи на чолі зі Львівським національним університетом імені Івана Франка – імплементація результатів, забезпечення мобільності наставників і студентів. Четверта група під керівництвом Сумського державного університету працює над підвищенням рівня медіаграмотності. УжНУ представляє доцентка Ярослава Шебештян.

У контексті DESTIN відбудуться конференції в Польщі, Швеції, у столиці України, а також виїзні заходи у вітчизняних вишах-партнерах. Проект триватиме впродовж трьох років. Бюджет – майже 800 тисяч євро.

Ю.Бідзіля зазначив: «Частину закордонного фінансування спрямують на придбання техніки й зміну навчальних програм. А для забезпечення інших можливостей повинні

Бристоль. Б.Носова, координатор проекту від КНУ імені Тараса Шевченка, В.Менжун, координатор проекту від Університету Ліннея (Швеція), Ю.Бідзіля і Г.Шаповалова

попрацювати університети, Міністерство освіти і науки. Нині основним завданням є синхронізація навчальних планів (для бакалаврів і магістрів). Відтак – аналіз навчальних планів закордонними експертами».

Тим часом УжНУ за участі ректора В.Смоланки, проректорки М.Лендзел, начальни-

ці відділу міжнародних зв'язків О.Свеженцевої, а також Ю.Бідзілі та Г.Шаповалової підписав угоду про співпрацю з британським Bath SPA University: сторони домовилися про участь у названому проекті за програмою Erasmus+.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Слово про вченого-історика й педагога

Професору Володимирові Задорожному – 80!

Історія Ужгородського національного університету має чимало славних сторінок. Уписали їх працівники вишу – викладачі, доценти, професори, наукові співробітники. Усі невтомними трудами підносили імідж альма-матер. Серед них вирізняється доктор історичних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України В.Задорожний. Із нагоди його прийдешнього ювілею, 80-річчя від дня народження, уважаємо за потрібне сказати кілька добрих слів про вчителя й колегу.

Володимир Євгенович народився 27 квітня 1939 року в селі з промовистою назвою Спас (тепер Кам'янка-Бузького району Львівської області). Завершив середню школу. Згодом одержав диплом Львівської торгово-кооперативної школи. Мав строкову службу в армії (1958 – 1961). Далі шлях простелився на Закарпаття – нинішній ювіляр став студентом історичного факультету Ужгородського університету. У 1968 – 1971 роках навчався в аспірантурі. Відтак працював на кафедрах історії СРСР та історії України. Пройшов шлях від викладача до професора, завідувача кафедри історії України.

Ще студентом Володимир Євгенович зацікавився археологією. Однак відповідної аспірантури в УжДУ не було, тому вступив до такого підрозділу на кафедрі історії СРСР, до професора Іллі Шульги. Науковий керівник запропонував тему: «Економічні і культурні зв'язки західноукраїнських земель з Наддніпрянською Україною і Росією в першій половині XIX століття».

Аспірант із головою поринув у роботу. Насамперед ознайомився з нечисленними працями за темою, вивчив статистичні матеріали, а потім опрацював фонди окремих (всесоюзних та республіканських) архівів. Більшість зібраних фактів було оприлюднено вперше, науковець публікував відпо-

відні статті та повідомлення. У 1972 р. успішно захистив кандидатську роботу.

Володимир Євгенович, зробивши одну наукову вершину, вирішив штурмувати іншу. Були дискусії з вибором теми докторської дисертації. Тут своє вагоме слово сказали професори І.Шульга та Яків Штернберг. Урешті-решт, зупинилися на темі «Розвиток товарного виробництва і торгівлі на західноукраїнських землях у період кризи феодалізму (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)». Автор опрацював фонди багатьох архівів. Основну групу джерел становили рукописні матеріали, що зберігаються в Державному історичному архіві у Львові. Крім того, проаналізував статистичні дані, тогочасну періодику тощо.

Із результатами пошуків науковець виступав на міжнародних, всесоюзних, республіканських, міжвишівських конференціях. І в червні 1987 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради при Київському державному університеті імені Тараса Шевченка успішно захистив докторську дисертацію. Згодом побачила світ монографія історика «Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)» (Львів, 1989). Ще раніше вийшли з друку написані в співавторстві дослідження «Єдність збережена і примножена» (Ужгород, 1982) та «Зоря незгасна» (Ужгород, 1986).

Володимир Євгенович має суттєві здобутки й у галузі біографістики. Він писав про Івана Орлая, Михайла Лучкая, Юрія Гуцу-Венеліна, Петра Лодія, Олександра Духновича, Михайла Балудянского, Василя Кукольника, Івана Франка, Якова Головацького, Михайла Драгоманова, Михайла Грушевського, Андрія Шептицького, Августина Волошина, Василя Гренджу-Донського, Івана Крип'якевича, Іллію Шульгу, Георгія Кожоланку тощо.

Колега досліджував різні наукові проблеми. Деякі з них зібрані в авторській монографії «Історіографічні студії» (Ужгород, 2016. – 680 с.).

Професор В.Задорожний зарекомендував себе як чудовий педагог і методист. Пам'ятаю його лекції з курсу «Історія СРСР (доба феодалізму)». Крім того, Володимир Євгенович викладав нормативний курс «Історія України» та спецкурси: «Історія української еміграції», «Історія української дипломатії», «Карпатський регіон в історичних зв'язках народів Європи», «Історія української культури (IX – початок XXI ст.)» тощо. Лекції та семінарські заняття проводив на високому методичному рівні. Пробуджував у вихованців бажання вчитися, пізнавати щось нове, загадкове, таємниче. На прикладі вчинків історичних героїв формував у здобувачів фаху громадянську позицію. Наголошував, що справжній науковець і педагог мусить бути неупередженим, відкинувши всі симпатії та антипатії. Тільки тоді можна досягти чогось у житті. До речі, згадаємо: Володимир Євгенович читав спецкурс «Карпатський регіон між Сходом і Заходом» студентам-історикам Харківського та Пряшівського університетів.

У співавторстві з Юрієм Кундратом для майбутніх українців В.Задорожний написав підручник «Курс іс-

торії української культури (IX – початок XXI ст.)» (Ужгород, 2009). У доступній формі автори подають основні етапи становлення та розвитку культури України.

Володимир Євгенович дбав про підготовку науково-педагогічної зміни. Під його керівництвом захистили кандидатські дисертації Сергій Федака, Микола Вегеш, Неля Жулканич, Василь Керецман, Володимир Фенич, Любов-Ірина Горват, Олександр Богів. Крім того, перші троє стали докторами історичних наук, а інший – доктором наук із державного управління.

Колега тривалий час очолював новостворену кафедру історії України (1990 – 2001). Робив усе, щоб підвищити престиж вивчення вітчизняної історії, створити в підрозділі творчу обстановку, аби колеги почувалися комфортно, плідно працювали та фахово зростали. Крім того, зміцнювалася матеріально-технічна база кафедри. Її члени влаштували наукові конференції, захищали дисертації.

Професор В.Задорожний був членом спеціалізованої вченої ради при історичному факультеті Ужгородського національного університету (із 1987 р. до тепер). Упродовж двох термінів (2002 – 2006) працював членом експертної ради ВАКу (нині ДАКу) Міністерства освіти і науки України, де виступав рецензентом-експертом кандидатських і докторських дисертацій.

Колега відзначається активністю й у громадській роботі. Так, із 1967 року є учасником самодіяльної народної чоловічої хорової капели УжНУ «Боян», членом Ради крайового культурно-освітнього товариства «Просвіта» (від дня його відродження в 1990 р.).

До 75-ліття В.Задорожний грав у волейбол. Скрізь устигає!

Ювіляр – чудовий чоловік, батько, дідусь, прадідусь. Він зустрів своє незрадливе кохання в особі випускниці (згодом доцентки) хімічного факуль-

тету УжДУ Єви Ердєвдій. Із 9 жовтня 1965 року разом ідуть пліч-о-пліч, ділячи навіл усе, що дає життя. Привели у світ двох чудових доньок – Мирославу та Катерину, які закінчили Ужгородську середню школу № 1, музичне училище (Ужгород) та Львівську державну консерваторію імені Миколи Лисенка.

Дівчата знайшли свої половинки – Шандора й Ореста. Подарували батькам онуків – Крістіну, Шандора, Володимира. А нещодавно народився правнук Марк. Тепер Мирослава викладає в Ужгородському музичному коледжі ім. Дезидерія Задора, менша трудиться в Кошицькому театрі. Віримо, що на святкування ювілею рідної людини всі зберуться й розділять радість цієї події.

Тривала та наполеглива праця професора В.Задорожного була помічена, відзначена. Як уже згадувалося, колега – заслужений працівник народної освіти України (1999). Крім того, він – академік Міжнародної слов'янської академії наук (1998) та Академії наук вищої освіти України (2004), двічі лауреат премій ім. Івана Крип'якевича (1997, 2009), ім. Августина Волошина (2017), заслужений професор Ужгородського національного університету (2005), почесний член Закарпатського крайового культурно-освітнього товариства «Просвіта» (2009) тощо.

В.Задорожний підійшов до славного 80-річчя з вагомими здобутками. І ми, щиро вітаючи високоповажного професора, наставника й колегу з красним життєвим ювілеєм, бажаємо насамперед міцного карпатського здоров'я, добра, оптимізму, нових успіхів у галузі вітчизняної історії! Нехай людська вдячність, шана та заступництво Божої Матері завжди та в усьому супроводжують Володимира Євгеновича на багатьох і благодійних!

Микола ОЛАШИН,
доктор філософії.

Перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних іспитів, творчих конкурсів), вагові коефіцієнти (К1, К2, К3), мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі (МБ)

ВСТУПНА КАМПАНІЯ-2019

Закінчення. Початок – у минулому номері.

Структурний підрозділ. Код спеціальності. Код предметної спеціальності / спеціалізації. Спеціальність. Предметна спеціальність / спеціалізація (Освітня(і) програма(и) – форма здобуття освіти. К1. К2. К3. МБ.

Освітній ступінь магістра на основі повної загальної середньої освіти (магістр медичного або фармацевтичного спрямування).

МЕДИЧНИЙ факультет – денна форма. **222 Медицина (Лікувальна справа)*** 1. Українська мова та література. 2. Біологія або Хімія. 3. Фізика або Математика. 0,20. 0,40. 0,30. 100. 150. **226 Фармація, промислова фармація (Фармація)*** 1. Українська мова та література. 2. Біологія або Хімія. 3. Фізика або Математика. 0,20. 0,40. 0,30. ***.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ факультет – денна форма. **221 Стоматологія (Стоматологія)*** 1. Українська мова та література. 2. Біологія або Хімія. 3. Фізика або Математика. 0,20. 0,40. 0,30. 100. 150. 150.

* – Відкрита конкурсна пропозиція (відкритий конкурс) – конкурсна пропозиція, для якої кількість місць для навчання за державним замовленням визначається при адресному розміщенні бюджетних місць у межах між 1 та максимальним обсягом державного замовлення. ** – Фіксована (закрита) конкурсна пропозиція (фіксований або закритий конкурс) – конкурсна пропозиція із заздалегідь визначеною кількістю місць для навчання за кошти державного бюджету (за державним замовленням). *** – Конкурсний бал (КБ) вступника для участі в конкурсному відборі не може бути менше ніж 130 балів. Для небюджетних конкурсних пропозицій – навчання тільки за кошти фізичних і/або юридичних осіб, без можливості переведення на місця державного замовлення)****.

Освітній ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти.

БИОЛОГІЧНИЙ факультет. **014 Середня освіта (Біологія)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Біологія. 3. Хімія або Математика. 0,20. 0,50. 0,20. 100. 100. 100.

ГЕОГРАФІЧНИЙ факультет. **106 Географія (Географія)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література.

2. Географія. 3. Математика або Іноземна мова. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 100. **205 Лісове господарство (Лісове господарство)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Математика. 3. Хімія або Біологія. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 100.

МАТЕМАТИЧНИЙ факультет. **111 Математика (Математика)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Математика. 3. Іноземна мова або Фізика. 0,25. 0,40. 0,25. 100. 100. 100.

ТВСП «ФІЛІЯ ДВНЗ «УЖНУ» У М. ЛЬВІВ». **081 Право (Право)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Біологія або Математика. 0,30. 0,30. 0,30. ***. **081 Право (Право)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Іноземна мова або Математика. 0,35. 0,30. 0,25. ***.

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ. **014.03 Середня освіта. Історія (Історія, мова навчання – угорська)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Іноземна мова або Географія або Угорська мова. 0,20. 0,40. 0,30. 100. 100. **014.04 Середня освіта. Математика (Математика. Інформатика, мова навчання – угорська)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література.

2. Математика. 3. Іноземна мова або Фізика або Угорська мова. 0,25. 0,40. 0,25. 100. 100. **291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Країнознавство, мова навчання – угорська)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Історія України або Математика. 0,20. 0,40. 0,30. 100. 100. 100.

Факультет ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ. **227 Фізична**

терапія, ерготерапія (Фізична терапія, ерготерапія)**** – денна форма. 1. Українська мова та література. 2. Біологія. 3. Хімія або Історія України. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 100. 100. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Біологія або Іноземна мова. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 100.

Факультет ІСТОРИЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН. **291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Країнознавство; Міжнародна інформація; Міжнародні відносини)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Історія України або Математика. 0,20. 0,40. 0,30. ***.

Факультет МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН. **035.10 Філологія. Прикладна лінгвістика (Прикладна лінгвістика)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Історія України або Математика. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 100. **292 Міжнародні економічні відносини (Міжнародні економічні відносини)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Математика або Історія України. 0,30. 0,30. 0,30. ***. **292 Міжнародні економічні відносини (Міжнародні економічні відносини)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова.

3. Математика або Географія. 0,30. 0,30. 0,30. ***.

Факультет СУСПІЛЬНИХ НАУК. **281 Публічне управління та адміністрування (Публічне управління та адміністрування)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Географія або Іноземна мова. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 100.

ЮРИДИЧНИЙ факультет. **081 Право (Право)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Біологія або Математика. 0,30. 0,30. 0,30. ***. **081 Право (Право)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Іноземна мова або Математика. 0,35. 0,30. 0,25. ***. **293 Міжнародне право (Міжнародне право)****** – денна та заочна форми. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Географія або Математика. 0,30. 0,30. 0,30. ***. **293 Міжнародне право (Міжнародне право)****** – заочна форма. 1. Українська мова та література. 2. Іноземна мова. 3. Історія України або Математика. 0,35. 0,25. 0,30. ***.

Освітній ступінь магістра на основі повної загальної середньої освіти (магістр медичного або фармацевтичного спрямування).

МЕДИЧНИЙ факультет.

222 Медицина (Лікувальна справа)**** – денна форма. 1. Українська мова та література. 2. Біологія. 3. Хімія або Історія України. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 150. 150. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Біологія або Іноземна мова. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 150. 150. **226 Фармація, промислова фармація (Фармація)****** – денна форма. 1. Українська мова та література. 2. Біологія. 3. Хімія або Історія України. 0,30. 0,30. 0,30. ***. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Біологія або Іноземна мова. 0,30. 0,30. 0,30. ***.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ факультет. **221 Стоматологія (Стоматологія)****** – денна форма. 1. Українська мова та література. 2. Біологія. 3. Хімія або Історія України. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 150. 150. 1. Українська мова та література. 2. Історія України. 3. Біологія або Іноземна мова. 0,30. 0,30. 0,30. 100. 150. 150.

*** – Конкурсний бал (КБ) вступника не може бути менше ніж 130 балів

**** – Небюджетна конкурсна пропозиція – конкурсна пропозиція, на яку не надаються місця для навчання за кошти державного бюджету (за державним замовленням). Небюджетні конкурсні пропозиції можуть формуватися до 1 червня 2019 року.

За інформацією Приймальної комісії УЖНУ.

Зібралися... вісім, а виграв – «Кворум»

Зі змагань у мистецтві переконання на молодіжному дебатному турнірі

Я люблю суперечку. Я люблю дебати. Я не очікую ні від кого, що він буде сидіти й погоджуватися зі мною – це не те, що потрібно робити.

Маргарет Тетчер

Формат – британський. Теми – політичні реформи та загалом актуальні події в Україні. Учасники – студенти УжНУ та львівські школярі. Градус суперечки – надвисокий. І це не протокол футбольного матчу, а сценарій молодіжного дебатного турніру, осередком для влаштування якого доля визначила альма-матер.

«Поетами народжуються, ораторами стають». Слова Цицерона чи не найточніше відображають можливості, що пропонує юні Ужгородський національний. Так, УжНУ виховує професійних ораторів! Ідеться, зокрема, про учасників дебатних турнірів. Традиції влаштування останніх в університеті – уже 9 років. Змінюються теми, студенти, формати, та мета залишається однаковою: «Навчити студентів переконливо, із використанням різних технік, доносити інформацію до опонентів. Улаштування дебатів – певна освітня методика, яку активно

застосовують у західних вишах. Ми прагнемо, аби наші вихованці теж змілі вести себе під час дискусій, адже це допоможе в майбутньому професійному житті», – зауважила Ганна Мелеганіч, співорганізаторка турніру з боку альма-матер, директорка Ресурсного центру зі сталого розвитку УжНУ.

Партнером університету вже 4 роки поспіль в улаштуванні дебатних турнірів є «Активна громада». Такі ініціативи тривають мережево в усій Україні. «Хочемо прищеплювати культуру дебатів. Бачимо виборчі кампанії, де політики уникають дебатів чи просто відмовляються від них. Зрозуміло, у кожного є своя позиція, утім, її потрібно публічно захистити. Власне схожими заходами ми й намагаємося вчити, як це правильно робити. Та й загалом, аби соціум звивав до дебатів як явища», – повідомив Микола Яцков, регіональний координатор Інституту «Республіка».

...Студенти вільні у виборі

висловлювань, методів захисту позиції, контраргументів, нападу, проте – у межах здорового глузду. Тут усе – як у реальному житті, коли конкурують політики: потрібні чіткі позиції, конкретні аргументи «за» чи «проти». Тільки замість «високих осіб» – свіжа кров у вигляді ужнівців, а кулуарами для конструктивних обговорень послужила аудиторія «60» на факультеті історії та міжнародних відносин. Усього взяло участь вісім команд (по двоє осіб у кожній): сім – з альма-матер (додулися ФІТМВ, суспільних наук, юридичний та природничо-гуманітарний коледж), а також десятикласники з міста Лева.

«Іноді слово «дебати» дещо лякає здобувачів фаху, – каже Г.Мелеганіч. – Але це тільки перед першими такими турнірами. Острах відразу зникає, як тільки студентам удається когось переконати, захистити власну позицію... Тобто входять в азарт». Притому ужнівці добре

усвідомлюють користь схожих інтерактивів. До прикладу – Вадим Матвієнко, четвертокурсник факультету історії та міжнародних відносин. Хлопець каже: «Спробувати сили в дебатах – важливий елемент університетського навчання. Намагаємося дотримуватися регламенту, щоб уникнути хаосу, уважно слухати позицію опонентів, говорити чітко, не відходячи від теми. Такі вміння неабияк потрібні, аби виграти публічні суперечки».

Цьогоріч у залі слухачів – триразовий переможець дебатних турнірів в УжНУ Павло Величко (грав із другом). Каже: прийшов, щоб підтримати нинішніх учасників. Ділиться власним секретом успіху, наголошуючи: «Важливо зберігати впевненість, коли відстоюєте свою думку».

Позмагатися в мистецтві переконання приїхали й десятикласники зі Львова. Діана Сизова – дебатерка з неабияким досвідом за плечима: перемогла у відповідних турнірах, що відбувалися в різних містах України, та в кількох берлінських локальних лігах. Дівчина запевняє: «Важливо те, що ти говориш, а не як це робиш». З ужнівцями вже спілкувалася: раніше приїжджала до вишу й розповідала про свій досвід у дебатах. Тепер завітала, аби позмагатися з тутешньою молоддю в мистецтві переконання.

Учасники поділилися на «владу» й «опозицію». Для дискусій мали 5 тем. Розпочали з найактуальнішої для України: «Кандидати повинні відповідати за виконання своїх програм».

Оцінювало дебати журі: голова – Олександр Білак, заступник Ужгородського міського голови; Любов Павлович,

представниця Програми розвитку ООН у Закарпатській області; Євген Когутич, начальник обласного головного територіального управління юстиції; Дмитро Тужанський, політичний аналітик; Василь Матій, співзасновник Клубу фінансової грамотності Ужгорода; та Надія Керецман, заступниця декана факультету історії та міжнародних відносин.

Під час турніру молодь продемонструвала, що є компетентною й може адекватно оцінити сучасну політичну ситуацію України. Говорили про популізм, наголошували: дебати між кандидатами в президенти – необхідність у демократичному середовищі. У підсумку дебатну «бронзу» розділили колективи «Сер Лоці Радванський», за яку грали Денис Цап (факультет історії та міжнародних відносин), Нікіта Шпіс (юридичний підрозділ), і «Гладиолус» (Вадим Матвієнко, Дар'я Перова – факультет історії та міжнародних відносин). Друге місце посіли «Сістери» – Галина Гичка (ФІТМВ) та Володимир Луцький (юрфак). Ну а найвправнішими журі визнали Роману Заяць та Ореста Приставського, студентів природничо-гуманітарного коледжу УжНУ, котрі назвали команду «Кворум». І цей «фініш», за Ліною Костенко, – «по суті, старт»: триумфатори подальше готуватися до національного турніру, що відбудеться вже невдовзі.

...Додому ж юні оратори поверталися не лише з накопиченою базою позитивних емоцій, а й із символічними, зокрема солодкими, подарунками. Переможці ж – ще й із кубком. **Мирослава ГАРАЗДІЙ,** «Погляд».

Австрієць після відвідин Закарпаття по-іншому став дивитися на тематику досліджень

Дві лекції на філологічному факультеті УжНУ, які прочитав президент Міжнародної асоціації українців, славіст з Австрії Міхаель Мозер, викликали інтерес не тільки у викладачів і студентів. Актуальні теми «Влада й кодифікація на Закарпатті (1919 – 1944 рр.)» та «Чи існує «русинська мова?»» зацікавили й представників русинського руху на Закарпатті.

М.Мозер – відомий науковець – професор мовознавства Інституту славістики Віденського університету, Католицького університету імені П. Пазманя в Будапешті (де викладає полоністику) та Українського вільного університету в Мюнхені. До численних нагород гостя цьогоріч додалася й найвища відзнака НАН України, зокрема Золота медаль імені В.І.Вернадського.

Деканеса Галина Шумицька, її заступниця з наукової роботи Наталя Венжинович привітали пана Міхаеля, зауваживши: УжНУ має честь приймати такого діяча.

Під час першої лекції «Поглядом ззовні на кодифікацію мови в Підкарпатській Русі» науковець окреслив передісторію виникнення зазначеного краю, відзначив важливість переходу з латиниці до кирилиці, розповів про правописи, які намагалися запровадити на території Закарпаття. Славіст зауважив: «Кодифікація – утілена комунікація між людьми, коли люди справді хочуть дотримуватися однієї норми, а не послуговуватися правилом «так кажуть у нашому селі».

І під час другої лекції М.Мозер проаналізував спроби кодифікувати різні варіанти русинської літературної мови на Закарпатті, а також у Словаччині, Польщі, Угорщині, Румунії. Однак, за спостереженнями вченого, єдиного загальноприйнятого зразка русинської літературної мови немає. Тож гість підсумував: «Мова, яка може об'єднати всіх русинів, – українська. Не варто говорити про окремість, «від-

рубність» закарпатських діалектів. Іван Панькевич давно показав: говори краю та інших суміжних областей подібні до української мови».

Після лекції свої погляди представили член Світової ради русинів Микола Бобинець, заступник голови спілки русинських письменників Закарпаття Михайло Бабиборич, активіст Іван Данацько, котрі відстоюють ідею окремість русинів від українців.

Слово мали й кандидати

філологічних наук Павло Чучка й Василь Шаркань, голова НТСА філфаку Марія Кондріч.

Наприкінці Г.Шумицька зазначила: «Лекція відбулася в стінах УжНУ, котрий пропонує демократичний майданчик для обговорень, де висловитися може кожен. Проте нагадую, що наука оперує фактами».

Під час візиту австрійський професор також зустрівся з керівництвом нашого вишу та поспілкувався з працівниками наукової бібліотеки вишу.

М.Мозер зізнався: «Раніше бував у Берегові й мріяв більше побачити Закарпаття. А після відвідин Мукачеве та Ужгорода навіть трохи по-іншому дивлюся на тематику досліджень, які здійснюю».

Ольга БРАЙЛЯН, «Погляд».

Екологічна співпраця

15 квітня, у Міжнародний день екологічних знань, кафедра екології та навколишнього середовища УжНУ та асоціація органів місцевого самоврядування «Закарпаття – за чисте довкілля» підписали меморандум про співпрацю.

Під час круглого столу за участі представників Закарпатської ОДА, самоврядування, басейнового управління водних ресурсів річки Тиса, викладачів, студентів обговорили актуальні екопроблеми області (стихийні сміттєзвалища, очистка води, спалювання сучасною). До таких заходів вирішили залучати громадськість.

У співпраці з асоціацією екологи УжНУ вивчали стан питної води на Ужгородщині. Крім того, побували в Сніні та Кошице (Словаччина), де ознайомилися з діяльністю сучасної станції очищення стічних вод і системою «розумний будинок».

Ольга БРАЙЛЯН, «Погляд».

Юрію Туряниці – 90!

8 квітня 2019 року 90-ліття відзначив Юрій Туряниці, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Ужгородського національного університету.

Багато років ювіляр присвятив навчанню й вихованню студентів, прищеплював любов і повагу до педагогічної професії, скарбів усної народної творчості, українського слова, пробуджував інтерес до наукових пошуків.

Доробок Юрія Дмитровича є значним внеском у національну фольклористику. Перу ювіляра належать статті в наукових вісниках, календарях «Просвіти», в інших українських періодичних виданнях; передмови та післямови до творів закарпатських письменників, збірників фольклорних творів тощо. Упорядковані Ю.Туряницею збірки зразків усної народної творчості стали національним надбанням у сфері нашої культури.

Шановний Юрію Дмитровичу! Колектив кафедри української літератури та всього філо-

логічного факультету вітає Вас із ювілеєм! Зичимо міцного здоров'я, невичерпної енергії, величезного запасу сил! Нових здобутків та довгих років життя! Нехай Ваші професійні досягнення надалі служать джерелом знань і натхнення для багатьох поколінь філологів.

Бажаємо злагоди та Божої благодаті Вашому дому.

**Із повагою
колектив кафедри української літератури й усього філологічного факультету УжНУ.**

Перемогти не можна програти,

або Як медійники на олімпіаді виступали

У Дніпровському національному університеті ім. О. Гончара відбулася Всеукраїнська студентська олімпіада зі спеціальностей «Журналістика» і «Реклама та зв'язки з громадськістю». Участь у ній узяли трохи менше ніж 100 здобувачів фаху з різних вишів України.

Ужгородський національний представили четверо учасників: Катерина Кузьміна (4 курс, «Реклама та зв'язки з громадськістю»), Павло Компанієць (3 курс, «Реклама та зв'язки з громадськістю»), Тетяна Боць (3 курс, «Журналістика») і Кароліна Бучковська (3 курс, «Журналістика»).

Конкурс традиційно складався із двох етапів: тести та творче завдання (майбутні журналісти повинні були написати звіт із прес-конференції, а рекламисти – скласти власну PR-кампанію).

Олімпіада виявилася доволі виснажливою, проте втомлені ужнівці з великим ентузіазмом вирушили пізнавати місто, до якого приїхали. Зокрема, прогулялися центром Дніпра, набережною та навіть покаталися на метро. Відтак, знесилені, вирушили на ночівлю.

Наступного ранку поїхали до дніпровської альма-матер, оскільки там на студентів очікували результати. І для делегації з Ужгорода вони виявилися приємними. Зокрема, П.Компанієць і К.Кузьміна здобули перемогу в номінації «Активний учасник прес-конференції», Кароліну Бучковську відзначили грамотою за «Яскраві мовностилістичні засоби», а Тетяна Боць отримала сертифікат учасника. Справжньою ж «вишенькою на торті» стала чергова перемога студентки зі спеціальності «Реклама та зв'язки з громадськістю». Цього горіч заслужено тріумфувала Катерина Кузьміна.

«Результатами олімпіади я більш ніж задоволена, адже це не просто перемога, а стабільна тенденція, коли вже третій рік поспіль саме представники Ужгородського національного університету здобувають першість серед усіх рекламистів України», – поділилася враженнями переможниця.

**Кароліна БУЧКОВСЬКА,
Тетяна БОЦЬ,
учасниці олімпіади,
студентки
відділення журналістики.**

ОГОЛОШЕННЯ

VII Публіцистичні читання-конкурс «Есе про все»-2019

7 травня. 14.00. Редакція газети «Погляд».

Вимоги: актуальна тема; оригінальний виклад матеріалу й заголовок.

Обсяг: не більше двох друкованих аркушів форматом А 4, Times New Roman, 14-ий розмір шрифту, інтервал – 1,5.

Залишаємо за собою право попереднього допуску робіт на конкурс.

Подавати: до 6 травня Тетяні Лесюк (студентці 2 курсу відділення журналістики) та Володимирові Тарасюку (доцентіві кафедри журналістики, головному редакторові газети «Погляд»).

Запрошуємо до участі всіх студентів УжНУ!

ОРГКОМІТЕТ.

Янош Пустаї: необхідно підтримувати малочисельні мови

До українсько-угорського навчально-наукового інституту УжНУ завітав відомий угорський лінгвіст, письменник, перекладач, доктор філологічних наук Янош Пустаї.

Два роки тому науковець був у нашому університеті, і тоді з'явилася ідея написати серію праць про угорські спільноти за межами їхньої сучасної держави. Першою стала книжка «Угорці Закарпаття». До її створення долучилися представники УУННІ. Презентації відбулися в Берегові та Ужгороді.

Скориставшись слушною на-

годою, у бібліотеці імені М.Берчені Я.Пустаї прочитав лекцію «Вплив глобалізації та асиміляції на розвиток національних мов». Науковець повідомив про сучасний стан мов, можливі зміни мовної картини світу загалом та на прикладі фіно-угорських мов Російської Федерації, які, зокрема, досліджує.

Пан Янош зазначив: «Більшість мов – під загрозою через малу кількість носіїв. Так, із 7-8 тисяч мов 80 відсотків у спілкуванні використовує переважно старше покоління, середнє – володіє ними, але

не послуговується та не навчає дітей. У змішаних шлюбах спілкуються мовою більшості, і це величезна втрата. Адже людина, котра з дитинства знає і батьківську, і материнську, увібрала дві культури, є відкритою до світу».

Лектор підсумував: за оптимістичним прогнозом, зникне половина мов, а за песимістичним, – 80-90 %. Тому необхідно підтримувати ці важелі культури, зважати на прийняті закони щодо їх збереження.

**Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».**

В Aura Academica – новосілля

У гуртожитку № 4 УжНУ урочисто відкрили приміщення для студентського простору Aura Academica. На захід завітали керівництво університету, меценати, представники міської влади, духовенство. Активна молодь альма-матер підготувала практично все сама (щоправда, не без допомоги доцента кафедри англійської філології Ірини Андрусак), починаючи написанням проекту на грант, реєстрацією громадської організації й завершуючи влаштуванням урочистостей.

Ректор альма-матер Володимир Смоланка зазначив: «Керівництво університету не могло залишитися осторонь такого проекту. Я дуже радий,

що наші студенти виявляють активність. Вони – молодці, виграли грант. Звісно, виш зробив свій внесок – ремонт приміщення. Водночас допомагали міська рада та спонсори, які теж виділили певні кошти для того, щоб цей простір мав гідний вигляд».

Члени громадської організації розповіли про задум, етапи втілення ідей та про перші здобутки. Також провели інтерактив для «розрядки», а завершили «кавою-end».

**Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення
журналістики.**

Про Карпатську Україну

За підсумками конференції, організованої до 80-річчя проголошення незалежності Карпато-Української держави та 145-ліття з дня народження видатного діяча Августина Волошина, видано збірник матеріалів «Карпатська Україна – етап українського державотворення: історія і сучасність» (Ужгород: ПП Роман О.І., 2019, 276 с.).

Форум відбувся на факультеті суспільних наук альма-матер за сприяння Управління молоді та спорту Закарпатської ОДА й Асоціації політологів і міжнародників УжНУ.

За власне випуск праці від-

повідальні професор М.Вегеш та доцент В.Гіря. Авторами ж не тільки порушили проблеми українського державотворення на Закарпатті наприкінці 1930-их років, а й висвітлили передумови цих епохальних подій. Крім того, зупинилися на важливих питаннях сьогодення, завдяки чому видання особливо актуальне.

Зауважимо, що названий збірник є вже третім у серії, до якої потрапили «Європа і політика» та «Вибір-2019» – матеріали науково-практичних конференцій відповідно «Україна-ЄС: двосторонні відносини у контексті загострення гібридної війни, конфлікту політик пам'яті та забезпечення прав національних меншин» (3 травня 2018 р.) і «Електоральні процеси в Україні: загальнонаціональні особливості та регіональні виборчі практики» (15 листопада 2018 р.).

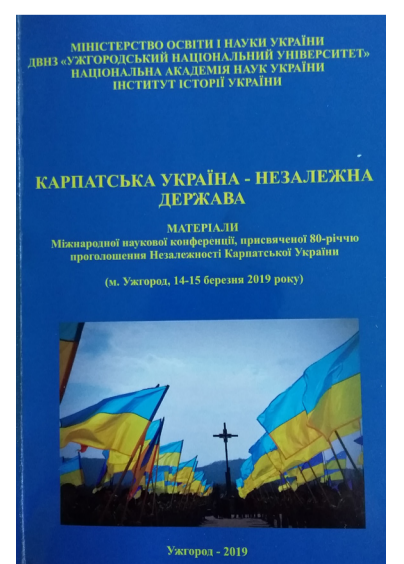
«Погляд» уже повідомляв про міжнародну наукову конференцію, присвячену черговій річниці Карпатської України. Доповіді, презентовані під час названого заходу, ввійшли до збірки «Карпатська Україна – незалежна держава» (Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2019, 404 с.; голова редколегії М.Ве-

геш, члени С.Віднянський, М.Лендьял, О.Пагіря, М.Токар, С.Федака).

Загалом у виданні опубліковано 35 доповідей, у яких автори оприлюднили нові наукові результати за обраною темою.

Обидва збірники стануть у пригоді всім, хто цікавиться славетними та водночас трагічними сторінками історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців у XX столітті, проблемами національного державотворення.

**Діана ШАРКО,
студентка відділення
журналістики.**

Ужнівську молодь зустрічав Ужгород на Торисі – Прешов

ЩОДЕННИКИ AURA ACADEMICA

Народна мудрість учить: «Краще один раз побачити, ніж сто разів почути». Історики не лише погоджуються з цією приказкою, а й активно перевіряють її на практиці. Ось і другокурсники ФІТМВ відвідали словацьке місто Прешов. Поїздку організував завідувач кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби Ігор Ліхтей за сприяння директора Інституту історії Пряшівського університету, доцентів Патріка Дерфіняка (директора Інституту історії Пряшівського університету), Любиці Гарбульової та Марцели Доменової й докторантів Інституту історії Еріка Ондріо та Марії Калегової.

На порядку денному мандрівки – відвідини Інституту історії при Пряшівському університеті. Побувати в закордонному виші, певно, мріє кожен, адже це чудова нагода не тільки запозичити цікаві «родзинки» для рідної альма-матер, а й поспілкуватися з колегами та обмінятися корисним досвідом із різних галузей історичної науки. За час перебування в університеті ужнівські мандрівники оглянули фонди студентської бібліотеки, колекцію гірських порід та різноманітні інсталяції тамтешніх здобувачів фаху, розміщені на всій території вишу. Особливо вразила власна 3-D лабораторія. Виявляється, археологічні знахідки можна просто... надрукувати. При цьому виглядають вони дуже реалістично. Їх експонують просто в коридорах на вітринах. Такий спосіб поповнення археологічним матеріалом зручний, адже тепер науковці мають змогу потримати в руках найзнаменитіші знахід-

ки з усіх усюд, хоч останні тим часом спокійно лежать на полицях відомих світових музеїв. Атмосфера університету – затишна, вабить приємними кольорами: чи то джунглів велетенських квітів у горщиках, чи яскравими червоними пуфиками в закапелках коридорів, чи просто помітними здалеку зображеннями на стінах.

Запам'яталося й спілкування з магістрами. Студенти поговорили не тільки про наукові дослідження одне одного, а й про актуальні проблеми сучасності. Обмін досвідом пішов на користь обом сторонам, тому вже плануємо плідну співпрацю.

Історики мають власні правила вдалої подорожі до нового міста. Перше – знайти таких же колег-істориків, які через кілька хвилин перетворяться на друзів-нерозлийводу. Друге – умовити вже товаришів показати історичний центр міста. Так було й цього разу. Екскурсію для викладачів і студентів УжНУ провела доцентка Марцела Доменова. Історичне ядро Прешова – невелике за площею, але буквально кожен камінець бруковий просякнутий духом важливих подій. Місто – полікультурне й поліконфесійне. За годину встигли відвідати святині трьох релігійних віросповідань: римо-католицький собор св. Миколая, греко-католицький собор св. Іоанна Хрестителя та резиденцію лютеранського єпископа, що зберегла «стотисячну» бібліотеку на більшості європейських мовах. Узагалі, в Прешові поважають і люблять читання. Інакше, як пояснити значну кількість книгозбірень та книгарень? Ужнівці встигли також відвідати місцеву державну наукову біб-

ліотеку, де погортали як оригінальні видання XV – XVI ст., так і сучасні україномовні. До речі, у Прешові доволі потужна українська громада, а чимало студентів – корінні українці.

Гуляючи брукованими вулицями Прешова, споглядаючи гармонійні архітектурні ансамблі та слухаючи дзвін собору, який скликає на вечірню, мимоволі наштовхуєшся на думку, що це – Ужгород! Здається: ось-ось за рогом вигулькне площа Корзо, а дядя Коля й тут засвітить

свій ліхтар. Така ілюзія зовсім не дивна, адже тривалий час обидва міста знаходилися під короною одних і тих самих держав. Та все ж кожне має «родзинки» і приваблює по-різному. Хоч сплутати Уж із Торисою, на якій лежить Прешов, неважко: обидві річки доволі мілкі.

Подорож залишила приємні спогади від міста та від спілкування зі словацькими колегами, котрим щиро вдячні за гостинність. Також спасибі І.Ліхтею за організацію й

старшому викладачеві Вікторії Кузьмі за підтримку.

Надіємось: такі екскурси до країн-сусідів продовжуватимуться, адже для цього потрібно небагато – вірних друзів у Прешові, 10 євро та кілька канапок у сумці, а також ентузіазм і бажання тісного знайомства з людьми й культурою міста.

Тож далі буде :)

Галина ГИЧКА,
студентка факультету історії та міжнародних відносин.

Вибори-2019: почнемо з... голови «Клію»

Продуктивно розпочали весну студенти з наукового товариства «Клію», які зібралися на засідання загальних зборів факультету історії та міжнародних відносин. Відчутти себе безпосередніми учасниками заходу запросили й кореспондентів нашої газети.

Обговорити плани на цей рік та підсумувати минулий прийшли більшість членів згаданого угруповання. Серед питань порядку денного був

і звіт попереднього очільника організації – випускника магістратури 2019 року Михайла Рекрут'яка, котрий, власне, і модерував зустріч. У зв'язку із завершенням його повноважень окремим питанням на засідання винесли вибори нового керівництва «Клію». Після визначення претендентів із великим відривом у кількості голосів перемогла третьокурсниця Ангеліна Дебель. Упродовж 2017 – 2018 рр. дівчина була за-

ступником голови товариства, цьогогоріч відповідною посадою «поступилася» студентці 2 курсу Галині Гичці. Секретарем СНТ призначили Галину Рейтій (3 курс). Після прийняття нових послідовників Клію в ряди товариства учасники засідання обговорили перспективи подальшої наукової та громадської роботи.

Алла РЕВАЙ, Діана МАГОЧ,
студентки
відділення журналістики.

«Нафехтували» аж 9 медалей!

Майстер спорту, студент ФЗтФВ Максим МАГУЛА (зліва)

із Кубка України з інваспорту (фехтування на візках серед спортсменів з ураженням опорно-рухового апарату) закарпатці повернулися не з порожніми руками.

Кольори команди краю захищали п'ять спортсменів, четверо з яких є студентами Ужгородського національного університету. Це – Максим Магула, Тимур Попадич, Вадим Шутко з факультету здоров'я та фізичного виховання, а також Валерія Січка (факультет міжнародних економічних відносин) і Надія Дьолог, випускниця факультету суспільних наук.

Виступ став удалим для нашої команди. Загалом країни вибороли 9 медалей: золоту, 3 срібні та 5 бронзових.

Так, майстер спорту М.Магула посів 2 місце у фехтуванні на рапірах та на шпагах. А в змаганні на шаблях був третім. Н.Дьолог повернулася із «золотом» у фехтуванні на рапірах, зі «сріблом» – на шаблях та з «бронзою» – на шпагах. Т.Попадичу дісталися два треті місця у фехтуванні на рапірах і шпагах. В.Січка здобула дві бронзові медалі в змаганні на рапірах і на шаблях. В.Шутко став п'ятим у фехтуванні на шпагах і сьомим – на рапірах.

Готували й супроводжували команду тренери інваспорту: старший викладач ФЗтФВ Емілія Мадяр-Фазекаш і Оксана Рапинець.

Валерій ТОВТ,
доцент УжНУ.

Ромашки, журавлі, мурашки...

Усім ужнівцям, які мають молодших братів-сестер, присвячується!

Постараюся зробити маленький екскурс у нашу велику історію. Передати все, що відчуваю поряд із тим, хто диктує правила, коли потребує допомоги при зав'язуванні шнурків. Упевнена: запропонована тема актуальна для більшої частини студентів УжНУ. Адже стосунки братів та сестер, молодших чи старших, схожі в усіх. Тому, гадаю, у цій публікації неодноразово впізнаєте себе. Тим паче, цього місяця (10 квітня) відзначали Національний день братів і сестер!

Розпочну з того, що завдяки нашому молодому поколінню, яке підростає, достеменно вивчаєш назви всіх «мультяшних» героїв. І коли починається наступна серія улюбленого мультфільму братика чи сестрички, автоматично наспівуєш знайому мелодію. Тобі доводиться стати зубною феєю, конником, мудрим наставником і вихователем в одній особі. Усі ці здібності в тебе виявляються, тільки це диво починає підростати. Ти дорослішаєш і навпаки, упадаєш у дитинство. Приміряєш на собі нові й нові ролі. Мені навіть доводилося бути футбольним суддею, воротарем, до речі, на моє здивування, вийшло непогано. Лише завдяки Йому, братику, важлива місія «ходіння по хліб» стає вже не твоєю проблемою. Тільки меншенького кусають ромашки, журавлі й кінцевий

варіант — мурашки (з'ясували вже пізніше).

А що ви знаєте про щасливі ранки, коли галаслива комета радості й енергії забігає до кімнати зі словами: «Ей, дівчата, прокидайтеся. Особливо ти, Таню!» Заради нього доводиться проводити дві години на кухні, щоб приготувати улюблені круасани. І як же обійтися без шоколаду?! Ця співпраця призводить до суперечок на зразок «не чіпай», «я сама», «відійди», «не заважай». Потім, коли буря всередині тебе вщухає, пригортаєш до себе зі словами: «Ходи, обійми». Ми дратуємося, коли неважко бешкетують, нас не слухають, але й самі не є подарунками. Адже при проханні: «Пограймо у волейбол!» знаходиться тисяча й одна нібито поважна причина.

Він мужньо терпить болючі уколи, однак його маленьке любляче серце корчиться від болю, а очі наповнюються сльозами, коли... не побачив домашнього улюбленця в клітці. Удалося за короткий період прикипіти любов'ю до Боні (морської свинки). Звісно, як можна не любити цього милого «пацючка»... Про мою симпатію до нього, ви, мабуть, уже здогадалися, але сестринська любов — така. Доводиться терпіти навіть небажане сусідство, розділяючи кімнату. Тільки в Нього можуть виходити чудові неологізми на зразок «олівле»

(салат), «піник» (півник). А ще на колишне, до заміжжя, прізвище матері Пиріг чомусь говорити Хліб.

Тільки Він може випрошувати «воші» (гроші) собі на морозиво, дивуючись, чому Його прохання викликає несамолюбний сміх. Тільки Він щедро роздає, бо знає, що так потрібно, улюблені цукерки. А коли розуміє, що для нього залишилася одна, без зайвих роздумів крокує, щоб забрати всі, якими поділився. «Ну а що, це ж мої улюблені», — готуйтеся почути у відповідь. А коли ще можна буде робити те, що хочеться?! Згодом і так доведеться ціле життя бути правильним, а зараз можна чинити, як заманеться.

Узагалі, якщо подумати, ми й так завжди креслимо рамки. До прикладу, добре відомі фрази, які закарбувалися в пам'яті ще з дитинства: «стій», «відійди», «помовчи». Безперечно, у вихованні без цього не обійтися, але не потрібно ось так на кожному кроці. Адже самі часто помиляємося й не чинимо, як говоримо. Вражає, коли у відповідь на сумнозвісний «блін» я чую: «Що за слова?!» від брата. Сама ж учила... У цю мить розумію: вплив старших значно більший ніж нам здається. Маючи нагоду після довгої розлуки з рідними й відсутності вдома, намагаюся уловити всі фрази та неймовірно філософські по-дорослому дитячі думки.

Зважаючи на все вищесказане, уподібнююся до головного героя «Цвіту яблуні» Михайла Коцюбинського: помічаю подобиці, усе те, на що колись навіть не звертала уваги. Утім, мої спогади — світлий прототип новели.

Хочу перевірити: чи не помилилася, думаючи, що стосунки братів-сестер схожі на такі взаємини, як у моему випадку. Для того, аби це з'ясувати, поспілкувалася зі студентами УжНУ. Упевнена, їм є чим поділитися. Ось, до прикладу, цікаві випадки розповіла Анна Бокоч, студентка 3 курсу факультету суспільних наук. «Пригадую, як гралася з братом на вулиці. Почало сутеніти, і батьки закликали йти додому. Я одразу попрямувала, а рідний залишився на вулиці. Батьки вирішили його провчити за те, що не послухав, тому замкнули двері. А я сиділа в коридорі й плакала доти, доки його не впустили в дім. І ще пригадую шкільні роки, коли в класі в когось був день народження. Звичай іменинники роздавали цукерки. Я ніколи не їла, а приносила додому, щоб поділитися з братом».

Водночас усім відомо, що іноді виникають і конфліктні ситуації. Про це зазначила й четвертокурсниця історичного факультету Інга Чорнобровенко. Дівчина каже, що молодший брат не завжди слухає поради,

проте часто ділиться найпоетамнішим.

Далека відстань від дорогих людей, безперечно, впливає на взаємини. Проте є спосіб долати цю перешкоду, принаймні трішки компенсувати. Студентка 2 курсу філологічного факультету Олександра Костьо ділиться, як комунікує з молодшим братом: «У мене та Богданчика чудові стосунки. Відколи я почала навчатися в УжНУ, мало бачимося, але кілька разів на тиждень здійснюємо переговори телефоном. А коли приїжджаю додому, усі вихідні — разом. Із кожним тижнем він стає дорослішим та може сказати таке, про що, здається, ніколи не думають діти в трирічному віці. Найкумедніший випадок, який у нас трапився, це коли зранку Богданчик прийшов до кімнати й почав співати пісню «Фантастична жінка», щоб... розбудити».

Цінують кожну мить. Насправді спостерігати за тим, як підростає нове життя від перших днів і до шкільної парти, неймовірно цікаво. Подивимося, що буде далі...

P.S. Любий Назарку, сподіваюся, коли мій матеріал ти прочитаєш у дорослому віці, зрозумієш, якою неважкою дитиною зростає. Мушу визнати, це чудово.

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка
відділення журналістики.

ІЗ НАРОДНОЇ МУДРОСТІ

За один раз не зітнеш дерева враз.

Де відвага, там і щастя.

Яка головонька, така й розмовонька!

Як одступиш од грамоти на аршин,
то вона од тебе на сажень.

Золото добувають із землі, а знання — із книжок.

Доброму скрізь добре.

ТІЛЬКИ ФАКТ

У 2018 році в Ужгородському національному університеті захищено 12 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук і 35 — кандидатських. 9 працівникам присвоїли вчене звання професора, а 15 — доцента.

ОГОЛОШЕННЯ

Колектив самодіяльної народної чоловічої капели викладачів та співробітників УжНУ «Боян» запрошує працівників університету поповнити лави хору. Репетиції — щопонеділка з 16.00 на хімічному факультеті. Будемо раді прийняти нових членів (особливо із середовища аспірантів, науковців, педагогів) до нашого колективу.
Художня рада «Бояну».

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook: <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>.

КРАЩИЙ МАТЕРІАЛ

Кращим матеріалом «Погляду» # 3 (220) та найрейтинговішою публікацією за кількістю переглядів у «Фейсбуку» став допис: «На старт... Наші перші кроки» Галини Гички, студентки 2 курсу факультету історії та міжнародних відносин. Вітаємо авторку!

КВН: огляд чвертьфінальних ігор

Уже історією стали ігри чвертьфіналу чемпіонату XXII сезону Закарпатської ліги КВН. Команди змагалися в трьох конкурсах: «Фристайл» (гумористична програма довільної тематики), «Розминка» (смішні відповіді на запитання) та «Імпровіз» (тему організатори пропонували в день гри). Також було «нульове» випробування (напередодні гри учасники знімали відеозапрошення та розміщували в соцмережах).

За вихід до півфіналу змагалися 12 команд. Перша гра принесла такі результати: «БетОн» (медичний факультет УжНУ) — 19.4, «Я більше так не буду» (Ужгород) — 18.6, «Одунанчик» (Ужгород) — 17.4, «Десятам» (географічний факультет альма-матер) — 17.4, «Narcis» (Хуст) — 15.8, «Avenue 17» (юридичний факультет УжНУ) — 15.6.

У другій грі судді винесли

учасникам вердикт: «4-ий поверх» (філологічний факультет УжНУ) — 19.4, «Радужний Єнот» (Ужгород) — 18.4, «Вектор» (математичний факультет альма-матер) — 16.4, «Why not?» (Суми-Маріуполь-Ужгород-Київ) — 15.8, «Метод рижого» (Дрогобич) — 15.8, «Old school» (Кушниця) — 12.2.

Як бачимо, 1 місце здобули команди «БетОн» і «4-ий поверх» (на фото), які отримали призи від одного з місцевих магазинів комп'ютерної техніки.

До півфіналу потрапили по 4 кращі колективи з кожної з груп. Лише «Радужний єнот» вирішив поступитися місцем «Why not?».

АНЕКДОТИ

Учитель запитує у учня:
— Скільки літер в алфавіті?
— Сім.
— Сім? Які?
— А, Л, Ф, А, В, І, Т. Сім!

98 % людей, домиваючи посуд, думають: «Ну, звичайно, ще й сковорідка!»

Куме, ви так схудли...
— Та бензин подорожчав...

— То ви, значить, пішки ходите?
— Ні, голодним їжджу!

Судячи з погоди — сьогодні 72 лютого.

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 449. Ціна — безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 23.04.19. Засновник і видавець — ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад — 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів.

Головний редактор:
В.Ю.ТАРАСЮК

Художній редактор, кореспондент:
О.М.БРАЙЛЯН.

Коректор:
М.Б.ГАРАЗДІЙ.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067-880-85-71.